

Üürenicinin soyadı hem adı
Okul

**GAGAUZ DİLİNDÄ HEM LİTERATURASINDA
REGIONAL OLİMPİADASI, 2023
X KLAS.**

Verili fragmenti okuyun.

Te bölä biraz fasıl düşünmäk geldi aklısına Aleksinin, açan o şansora 65 yaşında oldu, da oturardı kapunun önündä. Yaz zamanı taa gelmediydi, taman hederlez ayın ortasıydı, ama şansora sıcaklar urduydu, aulda hepsi ekiliydi, taa çoyu çıktıydı, ama hiç büümärdi bişey. Gücenik onun ürää durardı, aar, hasta duyardı kendisini, zerä bu 2020-nci yıl çirkin gidärdi, kış, var nicä demää, hiç olmadı, kaar yaamadı, sıcak havalar çok vakıt tuttular, diildi belli, ani kış. O bakardı yukarı gökä da aarardı umutlan bulut, ama sade güneş yakardı eri...

O düşünärde, ani boşuna homurdardı, gücenärde, küsärdi gagauzların ecelinä, zerä Allaa çok keret halka herzaman yardımnadı, kuvetledi, dayakladı hem kurtardı zor vakitta.

“ Taa sora da var mi bişey taa paalı dünnedä kendi ana tarafından, ana topraandan, burada bän duudum, büdüüm, çalıştım çok yıllar şoför zanaatında kolhozun meralarında. Ayın açık boşuna demeelerlär halkta: “Neredä duudun – orada faydalı oldun”, - bu bana da ilişer. Hep ölü biliner, ani en paalı varlık, taa da dooru demää zenginnik, bu Bucakta – onun insannarı, angıları çoktan doluştular bu sıcak tarafta da barabar başka halklarlan kismetli yaşêerler: annaşmakta, birlikte. Çalışêrlar nesä düzмää insana yarasın deyni, fayda olsun, çikan problemaları barabar çözerlär. Bu er – Bucak, benim halkımı kabletti, karşıladı sıcak güneşlän, siirek yaamurlarlan, daymalı lüzgerlärلن, daasız kırlarlan. Haşlak toprakta her tarafta, ne kadar gözün görer, balaban kovıl otu kaplêer eri. Toprak ozaman doluymuş sık otlarlan, onuştan kim burada yaşarmış 1812-nci yıla kadar – tatarlar, azlıkmişlar, salt hayvan bakarmışlar, neçin deyni çiftçiliklän pek zanaatlanmarmışlar, topraa pek az işlärmışlär, onnar taa çok göçmen yaşamayı geçirmişlär.

K. Kurdoglu “Avci annatmalari”

	İtemnär	Ballar	
1	Koyulmuş soruşlara, tekstä temelleneräk, cuwap veriniz: a) Angı stildä bu tekst yazılı? (<i>1 cümlä</i>) _____ b) Neçin Aleksinin ürää gücenik durardı, aar, hasta duyardı kendisini? (<i>1 cümlä</i>) _____ c) Aleksinin düşünmeklerinä görä, ne yaptı Allaa halkımıza? (<i>1 cümlä</i>) _____ ç) Kim yaşırmış Bucak topraklarında 1812-nci yıla kadar, nicä onnar yaşırmışlar? (<i>1 cümlä</i>) _____	L 0 1	L 0 1
2	Teksttä söyleyişi bulun, onun maanاسını açıklayın. (<i>3 cümlä</i>) _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
3	Okuyarkan bu teksti, nesoy duygular sizi kapladı? (<i>3 cümlä</i>) _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Düşünün da açıklayın kendi bakışınızı bu laflara görä: " <i>zenginnik bu Bucakta – onun insanları</i> ". (<i>3 cümlä</i>) _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

5	Verilmiş teksttan çıkarın <i>iki</i> epitet hem <i>iki</i> metafora, birinnän bir dallı katlı cümlä düzün.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
6	Çıkarın verilmiş teksttan: a) <i>iki</i> laf, neredä vokal dönmesi oldu b) <i>iki</i> izafet konstruktyası (hesaptan izafeti belli edin)	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		L	L
		0	0
7	Verili lafa fonetika analizini yapın: <i>siirek</i>	1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
8	Teksttan alınmış işliklerin çalımını, zamanını, üzünü, sayısını belli edin. oturardı- _____ kaplêér- _____ düzmää- _____ geldim – _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
9	Aşaada verili laflara bulun: a) sinonim gücenik- _____ bakardı- _____ boşuna- _____ barabar- _____ b) antonim yakardı- _____ zenginnik- _____ azlıkmişlar- _____ zor- _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
10	Lafa “ <i>çalıştım</i> ” yapın morfolojiya analizini.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
11	Verili baalayıcıların bölümnerini belli edin: Ama _____ Hem _____ Ba..., ba _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		3	3

12	<p>Verilmiş cümleyä sintaksis analizini yapın:</p> <p>O bakardı yukarı gökä da aarardı umutlan bulut, ama sade güneş yakardı eri.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
13	<p>“Sevdim, severim, sevecäm</p> <p>Bu masallı topraa,</p> <p>Näändan kalktum da çekettim</p> <p>Seftä adımnamaa”... (N.Baboglu)</p> <p>Bu sıracıkların temasına göre (15-20 cümle) kendi fikrinizi açıklayın. Fikrinizi açıklamaa deyni, aşaadakı planı hesaba alın:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun. II. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli). III. Dolu hem dooru literatura dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, lääzimnı materialı kullanın. IV. Derindän kendi bakışınızı, pozițiyanızı, kişiliinizi gösterin. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2

